

วรรณกรรมงานศพ (323)

หนังสือ ‘เจตีย์มุกุทธหิตถ์อยู่ที่ไหน ?’ ตอบจบ

วรรณกรรมงานศพ (323)

หนังสือ ‘เจติยยุทธหัตถิอยู่ที่ไหน ?’ ตอนจบ

มิวเซียมสยาม

> ป.บุณาค

(เนื้อความต่อจากตอนที่แล้ว)

ชี ในหนังสือเล่มนี้ยังได้กล่าวถึงการระดมทุนในครั้งนั้นเอาไว้ด้วย ดังนี้

“... สำหรับเงินที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเหรียญที่ระลึก และ ได้จากการมอบหนังสือสมนาคุณแด่ท่านผู้มีจิตใจบริจาค ทุกบาท ทุกสตางค์ ทางสมาคมจะรวบรวมมอบหมายให้ทางจังหวัด กาญจนบุรี ตั้งเป็นทุนเพื่อการบูรณะพระเจดีย์ ที่ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน ให้เหมาะสมกับที่เป็นพระเจดีย์สถานอันควรแก่ การรักษาไว้ในประวัติศาสตร์ และทางโบราณวัตถุต่อไป ...”

ส่วนความเป็นมาของการค้นพบ “พระเจดีย์ยุทธหัตถิ ที่ อำเภอพนมทวน” องค์กรนี้เกิดขึ้นจากข้อเขียนของนักเขียนนักหนังสือพิมพ์หลายท่าน โดย “มหาเวก” ได้เขียนลงใน “หนังสือพิมพ์ ประชาธิปไตย” เป็นปฐม จากนั้นก็ได้มีนักเขียน-นักหนังสือพิมพ์ อีกหลายท่านได้ออกมาแสดงความสนับสนุนในเรื่องนี้ ซึ่งบทความต่าง ๆ ก็ได้ถูกนำมารวมไว้ในหนังสือเรื่อง “เจติยยุทธหัตถิ อยู่ที่ไหน ?” ประกอบด้วยบทความต่างๆ ดังนี้

สมามยุทธหัตถิควรอยู่ที่ตรงไหน ? (ทั้งหมด 7 ตอน) โดย มหาเวก (ลงตีพิมพ์ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย, 14 มกราคม 2516)

พระเจดีย์ยุทธหัตถิมีสององค์หรือ ? (ทั้งหมด 6 ตอน) โดย นคร นโรปรกรณ์ (ลงพิมพ์ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ระหว่างวันที่ 19 ตุลาคม ถึง 8 พฤศจิกายน 2515, แก๊ซเพื่อนำมารวมพิมพ์ครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2516)

ไปดูเจดีย์องค์เดียวโดดเด (15 ตอน) โดย ไชยันต์ ปรีกติกุล (หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย, ฉบับวันที่ 15 พฤศจิกายน ถึง 5 ธันวาคม 2515)

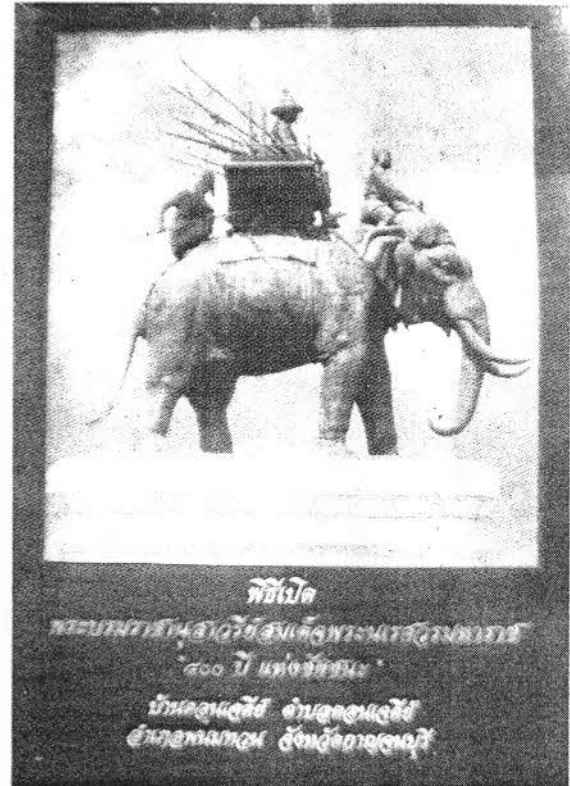

เจดีย์ที่สงสัยว่าเป็น เจติยยุทธหัตถิ ที่ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

(ภาพจาก : หนังสืออนุสรณ์เนื่องในงานฌาปนกิจศพ คุณแม่กี ประยูรหงษ์, วัดมกุฏกษัตริยาราม, 1 พฤศจิกายน 2516)

“แผนผังสรุปเส้นทางเดินทัพคราวสงครามชนช้าง” (พิจารณาจากแผนที่โดยยังไม่ได้ตรวจภูมิประเทศ)

ต่อมาในวันเสาร์ที่ 3 มีนาคม 2516 ก็ได้มีการจัดการอภิปราย เรื่อง “เจติยยุทธหัตถิอยู่ที่ไหน” ณ ห้องประชุมกรมประชาสัมพันธ์ (ถนนราชดำเนินกลาง) โดย กลุ่มที่สนับสนุนว่า “เจติยยุทธหัตถิอยู่ที่จังหวัดสุพรรณบุรี” ซึ่งผู้เข้าร่วมอภิปรายประ

หนังสือพิธีเปิด พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช 400 ปี แห่งชัยชนะ (ขนาด 8 หน้ายก จำนวน 84 หน้า)

(ภาพจาก : หนังสือพิธีเปิด พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช 400 ปี แห่งชัยชนะ ณ บ้านดอนเจดีย์ ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี, 18 กุมภาพันธ์ 2546)

สันนิษฐานว่า อยู่ที่อำเภอพนมทวน และที่อื่นๆ อีกหลายแห่ง รวมทั้งนักวิชาการบางท่านได้นำหลักฐานในหนังสือ “ไทยในจดหมายเหตุแกมบีเฟอร์” ที่เขียนโดย “เอนเยลเบิร์ต แกมบีเฟอร์” นายแพทย์เยอรมันประจำคณะทูตของบริษัทฮิสต์อินเดียของเนเธอร์แลนด์ ที่เดินทางเข้ามากรุงศรีอยุธยาหลังเหตุการณ์ยุทธ

ความต่างๆ ก็ได้นำมารวมไว้ในหนังสือเรื่อง “เจดีย์ยุทธหัตถี อยู่ที่ไหน ?” ประกอบด้วยบทความต่างๆ ดังนี้
สนามยุทธหัตถีควรจัดอยู่ที่ตรงไหน ? (ทั้งหมด 7 ตอน) โดย มหาเวก (ลงตีพิมพ์ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย, 14 มกราคม 2516)

พระเจดีย์ยุทธหัตถีมียอดองค์หรือ ? (ทั้งหมด 6 ตอน) โดย นเรศ นโรปรณ์ (ลงพิมพ์ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ระหว่างวันที่ 19 ตุลาคม ถึง 8 พฤศจิกายน 2515, แก๊ซเพื่อนำมารวมพิมพ์ครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2516)

ไปดูเจดีย์องค์เดียวโคกเคตก (15 ตอน) โดย ไชยันต์ ปรีกติกุล (หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย, ฉบับวันที่ 15 พฤศจิกายน ถึง 5 ธันวาคม 2515)

รูปรอยยุทธหัตถี (12 ตอน) โดย ปรีชา กุลปรีชา (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ตั้งแต่วันที่ 28 พฤศจิกายน ถึง 13 ธันวาคม 2515)

เจดีย์ยุทธหัตถิอยู่ที่ไหน ? (5 ตอน) โดย มหาเวก (คัดจากหนังสือพิมพ์ประชาธิปไตยวันจันทร์ ตั้งแต่วันที่ 8 มกราคม 2515 ถึง 12 กุมภาพันธ์ 2516), และการอภิปรายเรื่อง “เจดีย์ยุทธหัตถิอยู่ที่ไหน ?” ณ กรมประชาสัมพันธ์ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2516 เวลา 14.00 น.

อนึ่ง ผู้ร่วมอภิปรายเรื่อง “เจดีย์ยุทธหัตถิอยู่ที่ไหน ?” ประกอบด้วยผู้ทรงความรู้ และมีชื่อเสียงในสังคม และวงวิชาการ คือ อาจารย์ภาวาส บุนนาค, อาจารย์หวล สุมาลัย, อาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ และนายสนธิ ธนรักษ์ (ผู้ดำเนินการอภิปราย)

ส่วนในตอนท้ายของเล่มประกอบด้วยบทความ ซึ่งเป็นการสรุปสาระเนื้อหาในการอภิปรายในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2516 ของ คุณนเรศ นโรปรณ์ (จากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ วันที่ 8 มีนาคม 2516 และฉบับวันที่ 10 มีนาคม 2516), แว่เสียงสวรรค์ โดย อาจารย์พร รัตนสุวรรณ (หนังสือวิทยุญาณ ของสำนักค้นคว้าทางวิทยุญาณ ชุดที่ 9 ฉบับที่ 1, มกราคม 2516), ไปพิสูจน์เจดีย์ยุทธหัตถีที่ดอนเจดีย์ โดย น.ณ ปากน้ำ (จากนิตยสารชาวกรุง, เล่ม 7, เมษายน 2516) และสุดท้ายก็คือ ภาคผนวก ก.

เจดีย์ที่สงสัยว่าเป็น เจดีย์ยุทธหัตถี ที่ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

(ภาพจาก : หนังสืออนุสรณ์เนื่องในงานฉาปนกิจศพ คุณแม่กี ประยูรหงษ์ : วัฒนธรรมศึกษาราม. 1 พฤศจิกายน 2516)

“แผนผังสรุปเส้นทางเดินทัพคราวสงครามชนช้าง” (พิจารณาจากแผนที่โดยยังไม่ได้ตรวจภูมิประเทศ)

ต่อมาในวันเสาร์ที่ 3 มีนาคม 2516 ก็ได้มีการจัดการอภิปราย เรื่อง “เจดีย์ยุทธหัตถิอยู่ที่ไหน” ณ ห้องประชุมกรมประชาสัมพันธ์ (ถนนราชดำเนินกลาง) โดย กลุ่มที่สนับสนุนว่า “เจดีย์ยุทธหัตถิอยู่ที่จังหวัดสุพรรณบุรี” ซึ่งผู้เข้าร่วมอภิปรายประกอบไปด้วย นายลิขิต สารสนอง (ชัยน์ บุนนาค), จมื่นอมรตรุณรักษ์, นายคงเดช ประพัฒน์ทอง, นายประโยชน์ มั่นคงดี และ ดร.กมล ทองธรรมชาติ

ซึ่งผู้ร่วมอภิปรายสองท่านแรก เป็นอดีตข้าราชการบริหารของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ได้ตามเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตร พระเจดีย์ยุทธหัตถี ที่ดอนเจดีย์ ตำบลหนองสาหร่าย จังหวัดสุพรรณบุรี

ส่วนนายคงเดช ประพัฒน์ทอง เป็นอาจารย์หัวหน้าแผนกโบราณคดี สมัยประวัติศาสตร์ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, นายประโยชน์ มั่นคงดี เป็นอัยการประจำกองวิชาการ กรมอัยการ (ในฐานะผู้สนใจด้านประวัติศาสตร์โบราณคดี) และท่านสุดท้าย ดร.กมล ทองธรรมชาติ รองศาสตราจารย์ หัวหน้าแผนกวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหลังจากนั้นไม่นานก็ได้จัดพิมพ์หนังสือ “เจดีย์ยุทธหัตถิอยู่ที่สุพรรณบุรี” (ขนาด 8 หน้ายก จำนวน ประมาณ 300 หน้า) ออกมา

และหลังจากนั้นไม่นานทางรัฐบาลก็ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง เพื่อพิจารณาเรื่องนี้ ซึ่งในที่สุดก็ได้ลงมติให้ “เจดีย์ยุทธหัตถี” อยู่ที่จังหวัดสุพรรณบุรี -

ทั้งๆ ที่ได้มีนักโบราณคดีออกมายืนยันว่า “เจดีย์ที่สุพรรณบุรีเป็นสมัยทวารวดี ไม่ใช่สมัยอยุธยา” และจากการตั้งข้อ

หนังสือพิธีเปิด พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช 400 ปี แห่งชัยชนะ (ขนาด 8 หน้ายก จำนวน 84 หน้า)

(ภาพจาก : หนังสือพิธีเปิด พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช 400 ปี แห่งชัยชนะ ณ บ้านดอนเจดีย์ ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี, 18 กุมภาพันธ์ 2546)

สันนิษฐานว่า อยู่ที่อำเภอพนมทวน และที่อื่นๆ อีกหลายแห่ง รวมทั้งนักวิชาการบางท่านได้นำหลักฐานในหนังสือ “ไทยในจดหมายเหตุเกมป์เฟอร์” ที่เขียนโดย “เอนเยลเบิร์ต เกมป์เฟอร์” นายแพทย์เยอรมันประจำคณะทูตของบริษัทอีสต์อินเดียของเนเธอร์แลนด์ ที่เดินทางเข้ามากรุงศรีอยุธยาหลังเหตุการณ์ยุทธหัตถีประมาณ 48 ปี ซึ่งระบุว่า “เจดีย์ยุทธหัตถี อยู่ที่วัดภูเขาของพระนครศรีอยุธยา”

ซึ่งในเวลาต่อมาอีก 30 ปี ชาวกาญจนบุรีก็ได้บูรณะพระเจดีย์องค์ดังกล่าว และทำการก่อสร้าง “พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช” ณ ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี แล้วทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2546

ส่วนประวัติของ “คุณแม่กี ประยูรหงษ์” มีดังต่อไปนี้
“คุณแม่กี ประยูรหงษ์” เกิดปี 2427 ที่ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม โดยเป็นบุตรคนที่ 3 ในจำนวนทั้งหมด 6 คน ของนายเด็ก และนางแสง ต่อมาได้สมรสกับนายชีว ประยูรหงษ์ มีบุตรธิดาด้วยกัน 8 คน ซึ่งนางลำไย (บุตรคนที่ 7) ได้สมรสกับ พล.ต.ท.จรัส มังคลารัตน์ (อดีตนายกลสมาคมชาว กาญจนบุรี)

เมื่อสมรสกับนายชีว ประยูรหงษ์แล้วจึงได้พากันย้ายไปทำการค้าอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เนื่องจากการที่คุณแม่กี เป็นผู้รักษาสุขภาพเป็นอย่างดีจึงเป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรง แม้ว่าจะมีโรคเบาหวานเป็นโรคประจำตัว แต่ด้วยความที่ท่านรักษาตัวปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัดโรคจึงไม่สามารถทำอะไรได้ จนกระทั่งท่านจึงได้ถึงแก่กรรมเมื่อ วันที่ 17 สิงหาคม 2515 อายุได้ 88 ปี ■